

ФОРМУВАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОНЯТЬ ПРО ПОСТАНОВКУ ГОЛОСУ ВОКАЛІСТА ЯК ПРОБЛЕМА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

4. Brodska, I., Yankovets, O., Bloschynskiy, I. & Rabiichuk, L. (2017). Anhliiska mova za profesiinym spriamuvanniam [English for professional purposes]. Khmelnytskyi, 336 p. [in Ukrainian].

5. Kushnirov, M. O. (2014). Suchasni pidkhody do navchannia inozemnoi movy: oriientsatsiia na tsinnosti osobystisnoho rozvytku y humanizmu [Modern approaches to foreign language teaching: focus on the values of personal development and humanism]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. No. 8, pp. 348–356. [in Ukrainian].

6. Yakovlieva, M. (2014). Uprovadzhennia interaktyvnykh metodiv navchannia pry vyvchenni inozemnoi movy u vyshchomu yurydychnomu navchalnomu zakladi [Introduction of interactive teaching methods in the study of a foreign language in a higher legal educational institution]. *Scientific notes. Series: pedagogical sciences*. Kirovohrad, Vol. 132, pp. 231–234. [in Ukrainian].

7. Yankovets, A. & Bloschynskiy, I. (2016). *Informatsiini tekhnologii u perekladatskii diialnosti* [Information technologies in translation]. Khmelnytskyi, 238 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 18.10.2021

УДК 784.9

DOI:

Петро Турянський, доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу,
заслужений працівник культури України
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОНЯТЬ ПРО ПОСТАНОВКУ ГОЛОСУ ВОКАЛІСТА ЯК ПРОБЛЕМА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Характеристикою фахової компетентності вчителя музичного виховання є володіння ним музичною термінологією, яка, зокрема, означає техніку постановки співацького голосу. Засвоєння студентом понятійно-термінологічного апарату вокалу, встановлює передумови для досягнення результату на практичних заняттях, дає усвідомлення дій і діяльності, мотивує до самопізнання, розвитку індивідуальних здібностей, допомагає встановити причинно-наслідковий зв'язок між докладеними зусиллями у заняттях вокалом і отриманими результатами (чи їх відсутністю).

Ключові слова: артикуляційний апарат; вокал; постановка голосу; фахова підготовка.

Табл. 1. Рис. 1. Літ. 6.

Petro Turianskyi, Associate Professor of the Folk Musical Instruments and Vocal Singing
Department, Honoured Cultural Worker of Ukraine
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

SHAPING FUNDAMENTAL IDEAS PERTAINING TO VOICE TRAINING OF A VOCAL SINGER AS AN ISSUE IN PROFESSIONAL TRAINING

Professional competence of a teacher of music education includes, among other things, his command of musical terms and vocabulary, one segment of which is related to vocal singer's voice training technique. The objective of the article is to unify, in theory and practice, the ways in which we can shape fundamental ideas pertaining to voice training of a vocal singer in the educational process of professional training of a teacher of musical arts. The article provides theoretical justification and substantiation of key notions and concepts pertaining to voice training (voice coaching); the author has defined, listed, and explained varieties of a vocal singer's voice (in a table); the author has linked theory with practice of musical and pedagogic training of students for their mastering of professional competences; it has been ascertained that shaping fundamental ideas pertaining to vocal singer's voice training constitutes prerequisites essential to the achievement of a result in practical sessions, as only when and if a student properly masters corresponding terms (vocabulary), only then he or she becomes fully aware of his or her actions and activities and becomes motivated towards self-actualisation and development of one's capacities, as he or she discovers the cause-and-effect relation between efforts put into vocal training and results achieved (or not achieved). We therefore equip our modern-day vocal singing student (who will soon become a teacher of musical arts) with the process of voice development based upon his or her understanding of regularities in vocal activities, specifically: as he or she enhances one's vocal performance skills with actual knowledge on how one's voice apparatus functions, thus becoming able to select one's individual operational mode, to shape one's voice hygiene practices, to select the best methods for training/coaching one's vocal and technical skills, and so on, and so forth. The process of shaping fundamental ideas and competences pertaining to voice training inevitably

ФОРМУВАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОНЬЯТЬ ПРО ПОСТАНОВКУ ГОЛОСУ ВОКАЛІСТА ЯК ПРОБЛЕМА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

ental interdisciplinary integration in the system of knowledge including such disciplines as Ukrainian language, folk studies, ethnology and ethnography, human anatomy and physiology, cultural studies and suchlike.

Keywords: speech apparatus; vocal; vocal singer; voice training; voice coaching; professional training.

Постановка проблеми. Проблема формування фундаментальних понять про постановку голосу вокаліста є важливим питанням фахової підготовки вчителя музичного мистецтва, оскільки визначає компетентності, що пов'язані із усвідомленим володінням власним голосом, а в перспективі професійною діяльністю – здатністю поставити голос учневі, навчити його володіти голосом як співацьким. Відповідно до освітньо-професійної програми, ця здатність для майбутнього вчителя музичного мистецтва визначена як одна зі спеціальних (фахових) компетенцій, зокрема: знати музичну термінологію, розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру музикознавчих наук, знати специфіку використання методів, способів і форм музично-педагогічної діяльності вчителя, інтегрувати і розрізняти знання про зміст методичного інструментарію музично-педагогічної діяльності вчителя музичного мистецтва, пояснювати суть засобів і методів активізації мистецько-творчого розвитку учнів, виховання художньо обдарованої особистості, володіти музичним інструментарієм, основними виконавськими навичками, технікою читання з нотного аркуша, транспозиції, акомпанементу, володіти техніками постановки голосу, хорового диригування, артистизмом, виконавською надійністю (адекватною самооцінкою та самоконтролем), уміти відтворити художню концепцію музичного твору, його форму і стиль, реалізовувати його педагогічний потенціал тощо.

Натомість маємо високі вимоги до результатів фахової підготовки студентів і водночас низький рівень їх музично-вокальної підготовки на час вступу до навчально-наукового інституту музичного мистецтва. Такий дисбаланс породжує певні суперечності, які можна усунути в освітньому процесі фахової підготовки студентів-вокалістів упродовж навчання, чому і присвячена пропонувана стаття.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблема постановки голосу вокаліста є міжгалузєвою, а тому в контексті процесу фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва вирішується на інтегративній основі. Історія питання сягає часів Античності, а до сьогодні напрацьовано низку теорій та концепцій, що прагнуть цілісно розкрити особливості процесу постановки співацького голосу. Тривалий час домінував емпіричний метод підготовки вокалістів, однак, як зазначає І. Назаренко, “у

будь-якому мистецтві, в тому числі і в співацькому, належний розвиток практики без знання історії і належної розробки теорії – неможливий” [4, 8]. Теоретичні та практичні аспекти цілісної проблеми мистецтва співу досліджували педагоги-вокалісти в Україні та поза її межами в минулому і сьогодні. Серед розробників теоретико-методологічних засад вокальної педагогіки знамениті імена корифеїв: Д. Аспелунда, Д. Качіні, М. Гарсія (батька), М. Гарсія (сина), Ф. Ламперті, І. Назаренка, В. Багадурова, В. Мордвінова, П. Органова, Л. Ревуцького, М. Лисенка, С. Людкевича, В. Барвінського, Д. Борзнянський, М. Березовський та низка інших. Серед українських вокалістів О. Мишуга (1853–1922) був першим, хто намагався відмовитися від емпіризму в українській вокальній педагогіці, поставити її на наукову основу.

З плином часу виконавська естетика зазнає змін, що впливає на пошуки нових принципів вокальної педагогіки, яка, як говорить Б. Гнидь, пройшла довгий і складний шлях розвитку від порад “легкого дихання” до “трудо-діафрагмального”, від “фальцетного звучання” на верхній ділянці голосу до міцного “прикритого звучання” на всьому двооктавному діапазоні [1, 87]. На сьогодні проблему постановки голосу як одну із ключових у вокальній педагогіці розробляють українські педагоги-вокалісти, зокрема: Б. Гнидь видав перший україномовний підручник з історії вокального мистецтва, в якому зокрема відобразив історію української національної вокальної школи, заснованої на народному та церковному співі; М. Микиша визначив практичні основи вокального мистецтва; О. Стахевич обґрунтував природно-наукові теорії сольного співу в процесі підготовки вчителів музичного мистецтва тощо. Однак досліджувані теоретико-методологічні, практичні проблеми вокальної педагогіки не є вичерпно розв'язаними, що й обумовило вибір теми нашої статті.

Метою статті є визначення в єдності теорії і практики шляхів і засобів формування фундаментальних понять про постановку голосу вокаліста в освітньому процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. У межах визначеної мети необхідно розв'язати такі **завдання**: теоретично обґрунтувати ключові терміни та поняття постановки голосу (“артикуляційний апарат”, “дикція”, “резонатор” та ін.); визначити та унаочнити в таблиці типи співацького голосу (жіночі і чоловічі, в академічній та народній манері співу); встановити взаємозв'язок теорії і практики

ФОРМУВАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОНЯТЬ ПРО ПОСТАНОВКУ ГОЛОСУ ВОКАЛІСТА ЯК ПРОБЛЕМА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

музично-педагогічної підготовки студентів для отримання фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного виховання.

Виклад основного матеріалу. Ключовим у роботі студента-вокаліста є поняття “постановка голосу”, суть якого, за Ю. Юцевичем, полягає у становленні і розвитку голосу для його професійного застосування без підсилювальних пристроїв. Поставлений голос має звучність, підвищену силу (гучність), широту звуковисотного і динамічного діапазону, різноманітні темброві відтінки, чіткість вимови, невтомлюваність. Це здатність вокаліста мінімально витратити м’язову енергію і створювати оптимальні умови для роботи голосового апарату, а саме: координувати роботу всіх органів артикуляційного апарату, володіти комплексом відчуттів (вібраційних, м’язових, резонаторних тощо), дотримуватись обраного типу вокальної техніки [5]. Як бачимо, постановка голосу є тривалим, складним, систематичним і послідовним педагогічним та психофізіологічним процесом, у якому задіяні усі елементи голосового апарату. В утворенні голосу одночасно, у взаємодії, беруть участь голосові складки гортані, порожнина носоглотки, трахея, легені, бронхи, діафрагма, черевні м’язи, щелепи, губи, зуби, язик. У такий спосіб визначаємо голосовий апарат як надзвичайно складний, ідеальний, “живий” інструмент звукоутворення. Процес утворення звуків починається із бажання створити його, приведення в дію органів дихання, гортані, артикуляційного апарату. Студент-вокаліст контролює силу стисненого повітря для вібрації складок, тримає горло вільним і відкритим, що на фізичному (тілесному) рівні дає відчуття зручності і свободного руху вокально-дихальної енергії.

Для ефективності процесу виховання голосу важливою є співоча постава вокаліста. Це поняття розкриває вимогу для співака прийняти невимушене положення корпусу, розправити спину і плечі, вільно тримати голову, руки, стійко опертися на ноги. Співоча постава є естетичною вимогою і водночас практичною, оскільки допомагає уникнути якісь дефекти (морщення чола, гримаса) у відтворенні мімікою змісту співу, а також активізує дихальну систему. Поняття “дихання” у визначенні змісту освітнього процесу постановки голосу розкриває навички та уміння співака керувати енергетичним джерелом голосу. Оптимальним типом дихання є нижньореберне діафрагмальне, під час якого не напружуються м’язи шиї, верхній відділ грудної клітки не піднімається, активно працюють нижні ребра і діафрагма. Важливими при цьому є плавний видих

і швидкий, безшумний носо-ротовий вдих. Поняття “атака співочого звука” дає визначення для переходу голосового апарату до співацького стану, активного звучання голосу під час співу. Оптимальним варіантом більшість співаків вважають так звану “м’яку” атаку, яка відрізняється від “придихової” і “твердої” природним, м’яким змиканням голосових зв’язок, що синхронне з початком руху в струмені повітря на видиху. Обраний тип для початку співу не занижує звук, надає йому тону, емоційного забарвлення.

Основною якістю звучання голосу є його звукове наповнення, тобто тембр, утворення якого залежить від резонаторів. Цим поняттям означаємо коливання (вібрації) голосових складок, які є джерелом звука і утворюються під дією сили повітря, яке видихається з легень. Вокаліст під час співу може відчувати вібрації у верхній частині обличчя, оскільки резонують носова і придаткова порожнини, і добре налаштований голосовий апарат дає відчуття легкості і зручності під час співу. Такий стан звично називаємо співом у високій позиції, під час якого техніка звукоутворення надає голосу характер головного (академічного). Академічну поставу голосу розрізняють, а подекуди і порівнюють у протиставленні із грудним, що властивий народному, фольклорному співу – автентичному чи такому, що зазнав обробітку, академічного впливу.

Поняттям “дикція” означаємо чітку, виразну і правильну вимову слів, яка досягається оптимальною роботою артикуляційного апарату, чіткою вимовою голосних і приголосних звуків. Звуки мови формуються завдяки роботі артикуляційного апарату, до якого входять активні і пасивні органи: голосові складки (зв’язки), язик, губи, м’яке піднебіння, нижня щелепа, зуби, тверде піднебіння, верхня щелепа. Слід пам’ятати, що голосні звуки формуються спочатку в горлянці, а потім у ротовій порожнині, причому у кожного голосного своя сила звука. Найбільш звучними є голосні [a], [e], [o], найменш – [y], [i]. За силою звука усі приголосні поділяються на глухі (утворюються тільки із шуму – [κ], [c], [m], [x], [ч], [ц], [u], [ц]) і дзвінкі (утворюються із голосу і шуму – [б], [в], [з], [г], [д], [ж], [з], [л], [м], [н], [п]). У навчанні співу необхідно звертати особливу увагу на те, що усі голосні повинні мати однакову силу звука, тембр. Такого результату можна досягти зручними положеннями гортані, відчуванням голосного звука в одній точці. На відміну від голосних приголосні звуки утворюються спочатку у глотці, а на завершенні

Таблиця 1.

Типи співацького голосу (за Ю. Юцевичем)

Жіночі (академічний спів)	сопрано (високе): колоратурне, лірико-колоратурне, ліричне, лірико-драматичне, драматичне
	меца-сопрано (середнє): колоратурне (дуже рідко), ліричне, низьке
	контральто (низьке)
Жіночі (народний спів)	альт – низький жіночий голос
	сопрано – високий жіночий голос
	вивід – голос своєрідного тембру і великої сили звука
Чоловічі (академічний спів)	тенор (високий): альтіно, ліричний, лірико-драматичний, ліричний, драматичний, героїчний
	Баритон (середній): ліричний, драматичний, лірико-драматичний
	Бас (низький): високий, центральний, низький, дуже низький

– у ротовій порожнині, і в цьому процесі звукоутворення беруть участь, в основному, губи та язик. У співі вокаліст повинен вимовляти приголосні звуки швидко і чітко, вільно, без напруження у м'язах обличчя і шиї.

Кожен голос має свій діапазон, тобто звуковий об'єм, який вокаліст може сформувати – від найнижчого і до найвищого. Багаторічний досвід викладацької роботи з вокалістами-початківцями засвідчує, що діапазон голосу співака значною мірою залежить від індивідуальних фізіологічних особливостей, природних задатків. Однак застосування особистісно орієнтованого підходу дає змогу підібрати відповідні вправи, репертуар для аудиторної та самостійної роботи, що сприяє розширенню діапазону голосу вокаліста.

Діапазон та стать є основними критеріями визначення типу голосу вокаліста чи вокалістки. Представимо в таблиці типи співацького голосу, при цьому використаємо посилання на Ю. Юцевича [2] з власними доповненнями (див.: табл. 1).

У процесі підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва проблема постановки голосу, формування фундаментальних понять цього освітнього процесу є гуманітарним складником фахової підготовки. Сучасні методики і техніки викладання засновані на використанні особистісно орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного та інтегративного підходів. У процесі формування фундаментальних понять та компетентностей постановки голосу майбутнього вчителя музичного виховання важливою є міжпредметна інтеграція у системі знань з української мови, фольклористики, народознавства, анатомії та фізіології людини тощо. Виявлення зв'язків між формуванням співацького голосу і будовою артикуляційного апарату, процесом утворення звуку актуалізує знання про національну

мовну систему, мелодичний матеріал народної культури, спосіб життя людини як представника етно-національної спільноти. Ці знання про моральну, інтелектуальну, духовну, культурно-історичну і суспільну сфери людської діяльності, як зазначають О. Ісаєва та Г. Шайнер, є базовими для становлення особистості та подальшої кар'єрної діяльності [3, 60]. Як бачимо, єдність музично-педагогічної теорії і практики конкретизована формуванням фундаментальних понять про постановку голосу і практичними заняттями вокалом, що в результаті дає отримання фахових компетентностей постановки і володіння співацьким голосом. Модель цього процесу представляємо графічно (див.: Рис.1).

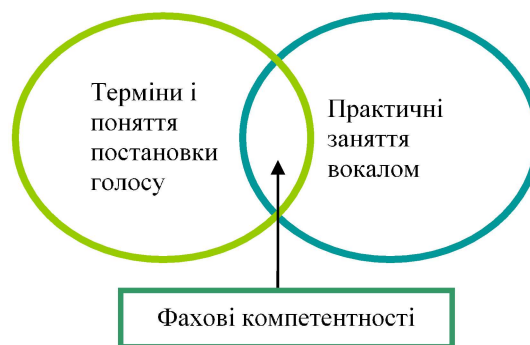

Рис. 1. Єдність музично-педагогічної теорії і практики для отримання фахових компетентностей постановки і володіння голосом

В освітньому процесі фахової підготовки вчителя музичного виховання використовуємо інформаційно-практичні блоки для постановки співацького голосу. Як ми свого часу уже зазначали, для досягнення цієї мети ефективним є використання вокально-дидактичного потенціалу вокалізів та української народної пісні [6, 3–4].

ФОРМУВАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПОНЯТЬ ПРО ПОСТАНОВКУ ГОЛОСУ ВОКАЛІСТА ЯК ПРОБЛЕМА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Вокалізи є найзручнішою формою переходу від вправ до творів із поетичним текстом, а систематичне виконання цих вправ сприяє згладжуванню реєстрів, вирівнюванню голосних звуків у голосоутворенні, розвиває вокально-технічні навички у виробленні кантилен, що є одним із основних елементів бельканто – красивого співу. Водночас вокалізи – це важливий навчально-методичний матеріал для формування вокально-технічних навичок, розвитку елементів музичного виконавства, розуміння змісту та форми музичного тексту.

Використані нами на заняттях вокалізи мають невеликий звуковий обсяг, який охоплює середній реєстр співацького голосу, зручну, засновану на кантилені теситуру, доступну, легку для засвоєння побудову мелодичної лінії, ясність гармонічної мови акомпанементу. Це вокалізи знаних авторів: Д. Конконе, М. Лисенка, С. Танєєва, І. Вілінської, О. Вороніна та Р. Вороніної та ін.

У процесі вокально-технічної роботи над вокалізами студент здобуває навички змішаного способу звукоутворення, уміння правильно співати різні інтервали, поєднувати середній та верхній реєстри. Такі вправи поліпшують співацьку артикуляцію, допомагають подолати недоліки у дикції, досягти чистоти інтонування, точність атаки звуку. Використовувані нами вокалізи бажано співати після вивчення нотного тексту на різних голосних та складах, які пропонуємо студентові залежно від його природних даних і попередньо набутих ним музичних та вокально-технічних навичок.

У системі вокальної підготовки приділяємо значну увагу народній пісні, яка (а також церковний спів) за манерою співу є джерелом української національної вокальної школи. Українська народна пісня має значну художньо-виховну цінність, відзначається глибоким змістом і досконалістю форми. Простота та природність побудови мелодії, безпосередність у висловлюванні думки формують мотивацію до занять співом, викликають позитивні емоції, бажання співати як у початківця, так і співака з певним вокальним досвідом. Готовність співати допомагає студентові виявити кращі тембральні якості голоси, природність та виразність його звучання. Вокальна лінія народної пісні дає студентові можливість розвинути вокально-технічні навички, формує правильне звукоутворення голосних співучістю рідної мови, виробляє плинність кантилену голосу. Різноманітна народна пісня з глибоким змістом поетичного слова сприяє формуванню і прояву акторської майстерності співака, викликає потребу відтворити емоційний

настрій вербального і музичного тексту пісні, при цьому збагачує духовний світ виконавця. У такий спосіб народна пісня розвиває вокально-технічні дані вокаліста, завдяки мелодійним зворотам для голосів різного діапазону оптимізує процес постановки голосу, є первинним дидактичним матеріалом, засобом фахової підготовки майбутнього вчителя музичного виховання.

Висновки. Формування фундаментальних понять про постановку співацького голосу вокаліста встановлює передумови для досягнення результату та практичних заняттях, оскільки опанування студентом (а відтак, у перспективі, – учнем) відповідної термінології дає чітке усвідомлення дій і діяльності, мотивує до самопізнання і розвитку своїх здібностей, допомагає встановити причиннонаслідковий зв'язок між прикладеними зусиллями у заняттях вокалом і отриманими результатами (чи їх відсутністю). Ми забезпечуємо для сьогодення студента-вокаліста (а в недалекому майбутньому – вчителя музичного мистецтва) процес розвитку голосу на основі розуміння ним закономірностей вокальної діяльності, а саме: у поєднанні навичок вокального виконавства з відомостями про анатомію голосового апарату, у допомозі обрати індивідуальний режим роботи, формуванні навичок гігієни голосу вокаліста, виборі адекватної методики виховання вокально-технічних умінь тощо. Подальші дослідження проблеми пов'язані із вдосконаленням дикції вокаліста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гнидь Б.П. Історія вокального мистецтва: підручник. Київ: НМАУ, 1997. 320 с.
2. Голос співацький: словник-довідник музичних термінів: онлайн-версія за книгами Ю.С.Юцевича, 2009. URL: <http://term.in.ua/indeks.html?term=голос%20співацький>.
3. Ісаєва О., Шайнер Г. Гуманітарний розвиток студентів як складова системи вищої освіти. *Молодь і ринок*. № 10 (196), 2021, С.58 – 62.
4. Назаренко І.К. Искусство пения. Очерки и материалы по истории, теории и практике художественного пения. *Хрестоматия. Издание второе, переработанное и дополненное*. Москва: Музгиз, 1963. 512 с.
5. Постановка голосу: словник – довідник музичних термінів: онлайн-версія за книгами Ю.С.Юцевича, 2009. URL: <http://term.in.ua/indeks.html?term=постановка%20голосу>.
6. Хрестоматія вокальних творів для різних голосів у супроводі фортепіано (вокалізи, українські народні пісні). Упорядники: П.Турянський, Л.Радевич-Винницька. Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2014. 80 с.

СТОРИТЕЛІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

REFERENCES

1. Hnyd, B.P. (1997). *Istoriia vokalnoho mystetstva: pidruchnyk* [History of vocal art: a textbook]. Kyiv, 320 p. [in Ukrainian].
2. Holos spivatskyi: slovnyk-dovidnyk muzychnykh terminiv: onlain-versiia za knyhamy Yu.Ie.Iutsevycha (2009).[Singing Voice: Dictionary of Musical Terms: online version based on the books of Yu.Ie. Yutsevich]. Available at: <http://term.in.ua/indeks.html?term=gholos%20spivacjkyj>. [in Ukrainian].
3. Isaieva, O. & Shaine, H. (2021). Humanitarnyi rozvytok studentiv yak skladova systemy vyshchoi osvity [Humanitarian development of students as a component of higher education]. *Youth & market*. Vol. 10 (196), pp. 58–62. [in Ukrainian].
4. Nazarenko, I.K. (1963). *Iskusstvo penija. Ocherki i materialy po istorii, teorii i praktike hudozhestvennogo penija* [The art of singing. Essays and materials on the history, theory and practice of artistic singing]. *Reader. Second edition, revised and enlarged*. Moscow, 512 p. [in Russian].
5. Postanovka holosu: slovnyk – dovidnyk muzychnykh terminiv: onlain-versiia za knyhamy Yu.Ie.Iutsevycha (2009). [Voice production: dictionary – reference book of musical terms: online version of the books of Yu.Ie. Yutsevich]. Available at: <http://term.in.ua/indeks.html?term=postanovka%20gholosu>. [in Ukrainian].
6. *Khrestomatiiia vokalnykh tvoriv dlia riznykh holosiv u suprovodi fortepiano (vokalizy, ukrainski narodni pisni)* [A textbook of vocal works for different voices accompanied by piano (vocals, Ukrainian folk songs)]. (Ed.). P.Turianskyi, L.Radevych-Vynnytska. Droghobych, 2014. 80 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17.01.2022

УДК 373:37.091.33-028.16]:005.336.2-056.87

DOI:

Мирослава Мазурок, методист кабінету редакційно-видавничої діяльності
Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти,
магістр педагогіки вищої школи

Ольга Саприкіна, викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти
Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти,
магістр педагогіки вищої школи

СТОРИТЕЛІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті проаналізовано основні правила, особливості, види, форми та інші методичні характеристики сторітелінгу. Визначено його як ефективний метод донесення інформації, що використовується у багатьох сферах життя людини. Крім того, розглянуто доцільність використання сторітелінгу на уроках у сучасній школі. Автори акцентують увагу на тому, що запропонована методика дає змогу реалізувати процес навчання у закладах загальної середньої освіти на принципово інших методичних підходах із широким використанням мультимедійних форм подачі навчального матеріалу. У зв'язку з цим у публікації надано поради щодо створення історій, методичні рекомендації стосовно застосування означеного методу на уроках. Розкрито особливості й можливості застосування методу сторітелінгу як усепрямованого освітнього інструменту.

Ключові слова: мовна компетентність; сучасні методики навчання; сторітелінг; історія; розповідь; цифровий сторітелінг.

Лім. 12.

Myroslava Mazurok, Methodist of the Editorial and Publishing Office
Rivne Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education,
Master of Higher School Pedagogy

Olha Saprykina, Senior Lecturer of the Social and Humanitarian Education Department
Rivne Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education,
Master of Higher School Pedagogy

STORYTELLING AS AN EFFECTIVE TOOL FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF EDUCATORS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

The article analyzes the basic rules, features, types, forms and other methodological characteristics of storytelling. It is defined as an effective method of conveying information, which is used in many areas of human life. The peculiarities of the work and the influence of this tool on the emotional, cognitive and motivational spheres of the recipients are considered. In addition, the importance of storytelling in the educational field, in particular in the